

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

**Proiect de LEGE
privind aprobarea Ordonanței Guvernului
pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.57/2002 privind
cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică**

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

1. Descrierea situației actuale

Noua Strategie Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2015-2020 (SN CDI 2020), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 929/2014, reprezintă documentul de referință pe baza căruia Ministerul Educației și Cercetării Științifice formulează și pune în aplicare politica în domeniul cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării (CDI) pentru perioada 2015-2020.

În prezent corelarea politicilor de cercetare, dezvoltare și inovare cu ansamblul politicilor guvernamentale, inclusiv cu politicile economice și de coeziune, se realizează practic exclusiv de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare, respectiv ministerul de resort, Ministerul Educației și Cercetării Științifice, care își exercită această atribuție prin intermediul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică și Inovare – ANCSI.

Structura de coordonare a programelor naționale CDI este următoarea:

- Ministerul Educației și Cercetării Științifice - ANCSI:
 - Planul Național CDI 2015-2020 (buget național)
 - Programul Operațional Competitivitate 2015-2020/ Axa 1 – CDI (fonduri structurale + buget național)
 - Plan sectorial Cercetare Dezvoltare (buget național)
 - Programe nucleu : finanțare programe proprii de cercetare ale INCD (buget național)
- Alte ministere:
 - Planuri sectoriale CD (cum ar fi: Economie, Agricultură, Societatea Informațională, Apărare)
- Academia Română
 - Programele dedicate secțiilor științifice ale Academiei Române

Sistemul de evaluare și clasificare a unităților și instituțiilor CDI în vederea certificării capacității de a realiza aceste activități funcționează în baza prevederilor art. 33 din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, cu modificările și completările

ulterioare, și a normelor metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1062/2011. Evaluarea se face doar din punct de vedere al impactului producției științifice pe piața internațională fără o evaluare a sustenabilității economice a unităților și instituțiilor și a impactului asupra mediului economic național.

Conform acestor prevederi, atât cele din ordonanță, cât și cele din norme, comisiile de evaluare trebuie să fie alcătuite în proporție de cel puțin 50% din experți străini.

În aceste condiții, ținând cont de diversitatea domeniilor de specialitate specifice unităților și instituțiilor cu profil CD din țara noastră, ca și de standardele de competență științifică extrem de ridicate care au fost impuse pentru membrii acestor comisii, găsirea experților în general, dar mai ales a celor din străinătate devine aproape imposibil de realizat.

Această stare de lucruri a determinat un proces de evaluare care se desfășoară extrem de lent, nefiind finalizat până în prezent nici pentru unitățile și instituțiile care trebuie clasificate obligatoriu, ceea ce creează mari dificultăți pentru întreg sistemul CDI. Registrul Național al Potențialilor Contractor care cuprinde unitățile și instituțiile care au în obiectul de activitate cercetarea-dezvoltarea include un număr de peste 6000 de astfel de organizații care au fost acreditate sau atestate pentru desfășurarea de activități de cercetare pe vechea legislație. În acest moment neexistând o reglementare clară ar trebui impuse aceleași standarde de evaluare ca în cazul unităților ce fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare, practic imposibil din punct de vedere financiar și tehnic. Această situație face ca aceste unități precum și cele care au fost clasificate în categoria (A-) să nu poată participa la aplicații pentru fonduri structurale, fapt care contravine reglementărilor europene în domeniu.

De asemenea, preluarea trunchiată a definiției unor termeni specifici activității de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare din terminologia folosită la nivelul Uniunii Europene creează confuzii și conduce la îndepărtarea cercetării de latura aplicativă și de industrie.

Noile mecanisme de finanțare în regim instituțional, respectiv finanțarea instituțională de bază și cea complementară nu dispun încă de cadrul legislativ necesar pentru implementarea procedurilor operaționale specifice, întrucât elaborarea unor standarde de cost unice pentru cercetarea fundamentală, cercetarea aplicativă, cercetarea agricolă și cercetarea socio-economică s-a dovedit nerealistă.

În același timp, noile mecanisme de finanțare sunt aplicabile numai instituțiilor evaluate și certificate pentru cercetare, conform prevederilor art. 33 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002, iar acest proces, aflat în curs pentru institutele naționale de cercetare-dezvoltare, nu va putea fi finalizat înainte de semestrul al II-lea al anului viitor.

Aceste circumstanțe pun în situație dificilă institutele care în urma evaluării primesc calificativ A și, în particular, instituțiile care primesc acum statutul de institut național de cercetare-dezvoltare, dar nu pot avea încă acces la nici o formă de finanțare în regim instituțional.

Institutele naționale de cercetare-dezvoltare, care funcționează în regim de venituri proprii extrabugetare, primesc în prezent finanțare în regim instituțional

prin contractele în curs de derulare din cadrul Programului Nucleu, care urmează să se încheie la 31 decembrie 2015, în conformitate cu prevederile art. V din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2014 privind stabilirea unor măsuri financiare în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative, referitor la modificarea art.V din Ordonanța Guvernului nr. 6/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 6/2011, care modifică și completează Ordonanța Guvernului nr.57/2002, baza legală a programelor nucleu este abrogată, în consecință nu se mai pot lansa noi competiții pentru aceste programe.

În condițiile în care procesul de evaluare în vederea certificării, nu se poate finaliza până la data de 31 decembrie 2015 și în situația neadoptării proiectului de act normativ sau a neadoptării măsurii de prorogare a termenului pentru derularea contractelor de finanțare ale Programelor nucleu de cercetare-dezvoltare, institutele naționale de cercetare-dezvoltare care derulează aceste programe nu vor mai avea resurse financiare suficiente pentru a susține resursa umană și nici funcționarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare.

1.1 Proiectul de act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

2.Schimbări preconizate

Proiectul de act normativ propune:

- corelarea sinergică a politicilor CDI cu cele ale altor sectoare, prin recunoașterea efectivă a statutului prioritar, de promotor real al dezvoltării economice și sociale, pe care îl are domeniul CD,
- respectarea nivelului prioritar pe care investiția pentru domeniul CD îl reprezintă în cadrul cheltuielilor guvernamentale;
- creșterea calității și eficienței în funcționarea sistemului de evaluare a unităților și instituțiilor CDI în vederea certificării, prin:
- simplificarea procesului de identificare și selectare a experților pentru comisiile de evaluare;
- introducerea criteriilor de evaluare ce includ obligatoriu pe lângă aspectele privind capacitatea și performanța în plan științific și/sau tehnic și cele privind impactul și eficiența economică a activităților de cercetare-dezvoltare desfășurate;
- tratarea unitară și un ritm corespunzător al procesului de evaluare, care să permită integrarea eficientă în acest proces a tuturor unităților și instituțiilor din sistemul național CDI prin elaborarea de norme metodologice de evaluare a capacității de a desfășura activități de cercetare – dezvoltare a tuturor instituțiilor și unităților de drept public și privat pentru includerea în Registrul Potențialilor Contractor;
- asigurarea unui regim corect și sustenabil în acordarea finanțării pentru programele proprii ale unităților din sistemul național de cercetare-dezvoltare și a finanțării complementare prin asigurarea condițiilor de participare la Programul

Nucleu al instituțiilor de cercetare ce au primit sau primesc statutul de institut național de cercetare-dezvoltare;

- introducerea unei metode de calcul mai echitabile pentru calculul veniturilor din activitatea de cercetare ca baza de calcul pentru finanțarea programelor nucleu;
- corectarea decalajelor apărute pe parcursul procesului de evaluare între diversele categorii de instituții;
- introducerea posibilității de finanțare a investițiilor pentru activitatea de cercetare prin ajutoare de minimis pentru organizațiile de cercetare de drept privat;
- elaborarea normelor metodologice privind contractarea, finanțarea, monitorizarea și evaluarea programelor, proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovare;
- definirea unor termeni în conformitate cu terminologia acceptată la nivelul Uniunii Europene.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu are impact macro-economic.

1.1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri.

3. Impact social

Adoptarea proiectului de act normativ creează condițiile pentru creșterea în continuare și afirmarea mai puternică a rolului și impactului sectorului CD în dezvoltarea economică și socială, ceea ce va conduce la creșterea încrederii comunității științifice, a mediului de afaceri și a opiniei publice în predictibilitatea și lipsa discontinuității politicilor publice în domeniu.

În mod concret, va permite creșterea calității și atractivității mediului de lucru în instituțiile cu profil CD, ducând la evitarea posibilului șomaj și/sau emigrare, mai ales a tinerilor cercetători și a personalului din cercetare. Datele și experiența acumulate în ultimii douăzeci de ani în România, dar nu numai, arată că lipsa de predictibilitate și continuitate în implementarea politicilor publice este cel mai grav resimțită de tinerii cercetători, de liderii de echipe de cercetare, a căror reacție imediată este de salvare prin plecarea din institute, din sistemul de cercetare și nu în ultimă instanță din țară. Pe de altă parte, impactul finanțării din fonduri structurale pentru dezvoltarea resursei umane (POS DRU) va fi extrem de scăzut, în condițiile în care bursierii doctoranzi sau post-doc pregătiți prin aceste programe, nu vor găsi locuri de muncă, un mediu de cercetare sau condiții atractive în aceste institute.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului de stat consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) - în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii	Nu este cazul.					
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Nu este cazul.					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul.					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor	Nu este cazul.					

veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
7. Alte informații	Aplicarea proiectului de act normativ nu are impact asupra deficitului bugetului general consolidat.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	a) Pentru implementarea dispozițiilor proiectului de act normativ se modifică Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 30 august 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare; b) Pentru implementarea dispozițiilor proiectului de act normativ este necesară elaborarea altor proiecte de hotărâri de guvern.
1 [^] 1. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice.	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:	Nu este cazul.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	

Secțiunea a 6-a

Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate: În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, republicată, proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina web a Ministerului Educației și Cercetării Științifice - ANCSI.
--

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ. Deoarece prevederile acestui proiect de act normativ sunt de interes pentru comunitatea științifică din România, s-a optat pentru mediatizarea acestuia pe pagina de web a Ministerului Educației și Cercetării Științifice și dezbateră sa în cadrul Comisiei tripartite la nivelul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică și Inovare.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ - Proiectul de act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ, prin avizul nr.922/2015. b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței - e) Curtea de Conturi
6. Alte informații - Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ Proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul web al Ministerului Educației și Cercetării Științifice - ANCSI și a fost discutat cu reprezentanții sindicatelor și ai patronatelor din domeniul cercetării-dezvoltării.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații - Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente. - Nu este cazul.
2. Alte informații - Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică.

PRIM-MINISTRU

VICTOR - VIOREL PONTA